

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: 40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

17.02.2020. Nr. 202001/SAN1734/NOS98

Uz TAP VSS-67

Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrijai

Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Kārtība, kādā izvērtē pašvaldību investīciju projektus pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībai Valsts kases aizņēmumu saņemšanai" (VSS-67)

Latvijas Pašvaldību savienība (LPS) ir iepazinusies ar Ministru kabineta noteikumu projektu "Kārtība, kādā izvērtē pašvaldību investīciju projektus pirmsskolas izglītības iestāžu infrastruktūras attīstībai Valsts kases aizņēmumu saņemšanai" (*tālāk Noteikumu projekts*) un informē, ka to **nesaskaņo**, jo no pašvaldībām saņemti šādi iebildumi:

1. Noteikumu projekts paredz, ka, veicot jaunas pirmsskolas izglītības iestādes (PII) būvniecību vai esošas ēkas pārbūvi PII vajadzībām, vidējās vienas vietas izveides izmaksas nedrīkst pārsniegt 12 000 *euro*. Šāda prasība nav ekonomiski pamatota un neatbilst provizoriskām pirmsskolas izglītības iestāžu būvniecības izmaksām.

Piemēram:

- ✓ Mārupes novada pašvaldībā 2009. gadā (krīzes laikā, kad būvniecības pakalpojumu cenas bija ļoti zemas salīdzinot ar situāciju šodien) PPP projekta ietvaros uzbūvēja pirmsskolas izglītības iestādi (PII) "Zeltrīti", kuru ēkas vērtība (bez projektēšanas, bez labiekārtošanas un rotāllaukumiem, to rīkiem, mēbelēm un mācību līdzekļiem) bija 3 417 995,34 *euro* jeb 12 207,13 *euro* uz bērnu. Līdz ar to Noteikumu projektā iekļautie izdevumi neatbilst pat 2009.gada izmaksu līmenim. 2016.gadā Mārupes novada pašvaldība nodeva ekspluatācijā pirmsskolas izglītības iestādi "Mārzemīte", kuras ēkas vērtība ir 3 725 893,66 *euro*, kas neietver pamatlīdzekļu vērtību, labiekārtošanu, mēbeles, mācību līdzekļus, video novērošanas sistēmas bērnu drošībai, un izmaksas uz vienu vietu bija 13 306,76 *euro*. Savukārt pašreizējā Noteikumu projektā noteiktie kritēriji ietver visu investīciju projekta izmaksu iekļaušanu, tajā skaitā pamatlīdzekļus, mēbeles, drošības sistēmas, labiekārtošanu, bērnu āra laukumu izmaksu iekļaušanu, kas viennozīmīgi parāda, ka noteikumu projektā iekļautais finansējums ir ar neadekvāti zems. PII "Mārzemīte"

rotāllaukumu ierīču izmaksas bija 313 162,21 *euro* jeb 1 118,44 *euro* uz vienu vietu.

- ✓ Salaspils novada pašvaldība šobrīd beigu stadijā izstrādā būvprojektu jaunai PII, iekļaujot tajā arī bērnudārza teritorijas labiekārtošanu un tieši pieguļošo ielu infrastruktūras izveidi. Pēc pašvaldības pašreizējām aplēsēm, aptuvenā projekta realizācijas līgumcena ir 6 370 000 *euro*, projekta realizācijas gadījumā izveidojot 280 jaunas pirmsskolas vietas. Tādējādi būvniecības izmaksas uz vienu audzēkni tiek lēstas vairāk kā 22 000 *euro* apmērā.
- ✓ Jūrmalas pilsētas pašvaldība ir plānojusi pārbūvēt PII ar mērķi tajā nodrošināt iekļaujošās izglītības programmu īstenošanu. Šobrīd konkrētā ēka nav ekspluatējama. Projekta īstenošanas prognozētās būvdarbu, būvuzraudzības un autoruzraudzības izmaksas ir 3,99 milj. *euro*. Projekta rezultātā tiks nodrošināta vieta 224 bērniem, tādējādi būvniecības izmaksas vidēji uz vienu audzēkni būs 17 411 *euro*.

Ja ir vēlme noteikt maksimālās izmaksas uz vienu vietu, kuru aprēķins balstās uz iepriekšējos gados pašvaldību īstenojamiem tipveida bērnudārzu būvniecības projektiem, tad papildu ir jāņem vērā šādi faktori:

- ✓ inflācijas ietekme. Būvniecības izmaksas 2018. gada decembrī, salīdzinot ar 2017. gada decembri, ir palielinājušās par 5,6% (Centrālās statistikas pārvaldes dati). Turklāt būvniecības izmaksas turpina augt un šobrīd jaunbūvēm jau sasniedz vismaz 1500 *euro* par vienu kvadrātmetru;
- ✓ grozījumi normatīvajos aktos, nosakot stingrākas prasības publiskas ēkas būvniecībai, stingrākas Būvniecības likuma prasības un ar to saistīto būvnormatīvu izmaiņas, kuras kopumā atspoguļojas izmaksās. Pašvaldībai ir pienākums pildīt Ministru kabineta 09.07.2013. noteikumu Nr.383 "Noteikumi par ēku energosertifikāciju" prasības, kas nosaka, ka no 2019. gada jaunbūvēm ēku energoefektivitātes minimālais pieļaujamais līmenis, energoefektivitātes novērtējums apkurei ir noteikts *gandrīz nulles enerģija* jeb 45kWh/m². Šo prasību ieviešana sadārdzina ēku būvniecību;
- ✓ Ministru kabineta 17.09.2013. noteikumu Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu" 19. un 20. punktā noteiktās minimālās telpu platības dažāda vecuma bērniem, kā arī telpu veidi, kuras pirmsskolas izglītības iestādei ir obligāti jānodrošina;
- ✓ Gan Patērētāju tiesību aizsardzības centra vadlīniju prasības, kas nosaka pienākumu nodrošināt bērniem drošu vidi spēļu iekārtās un spēļu laukumos un maksimāli samazināt iespējamo traumu risku, gan Ministru kabineta 07.01.2020. noteikumu Nr. 18 "Spēļu un rekreācijas

laukumu drošuma noteikumi” prasības. Lai izpildītu visas prasības, kā obligāti jāpiemēro standarti LVS NE 1176 “Spēļu laukumu aprīkojums un pārklājums” (deviņas daļas) un LVS NE 1177 “Triecienus slāpējošā spēļu laukumu virsmas. Kritiskā krišanas augstuma noteikšana”. Arī šo prasību obligātā ievērošana sadārdzina jaunas pirmsskolas izglītības iestādes būvniecības izmaksas;

- ✓ vides aspekts: bērni izglītības iestādēs pavada aptuveni 10 stundas dienā un katru darba dienu, līdz ar to PII telpām ir jābūt ar arhitektonisku pieeju izbūvētām mājīgām un viegli kopjamām ar mērķi nodrošināt sanitāri higiēnisko prasību ievērošanu. Bērniem nepieciešami gan galdi, gan krēsli, gan gultiņas un skapīši, gan mūsdienīgu uz kompetencēm balstītām izglītības programmai atbilstoši mācību līdzekļi, inventārs un pamatlīdzekļi.

Ja maksimālās vienas vietas izveides izmaksas PII ir 12 000 *euro*, tad jaunas PII būvniecība faktiski nav iespējama. Kritērijs būtu atbilstošs tikai moduļu vai cita veida piebūvju būvniecībai, kurai nav nepieciešama katlu māja, nav nepieciešams paplašināt vai izbūvēt ūdensapgādes un kanalizācijas tīklus, piebraucamo ceļu un gājēju ietves, bērnu rotaļlaukumus.

Lai sasniegtu Noteikumu projekta 1.punktā norādīto mērķi – veicināt pirmsskolas izglītības pieejamību, izteikti šādi priekšlikumi 2.2. apakšpunkta redakcijas maiņai:

- 1) **1.variants: ja Noteikumu projektā tiek noteiktas maksimālās vidējās vienas vietas izveides izmaksas pašvaldības PII, tad tām jābūt atbilstošām faktiskajām būvniecības izmaksām 2020. gadā. Priekšlikums Noteikumu projekta 2.2.pakšpunktu izteikt šādā redakcijā:**

“2.2. iesniegtajā investīciju projektā vidējās vienas vietas izveides izmaksas pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādē nepārsniedz:

2.2.1. 12 000 euro ar PVN (šo noteikumu 4. punktā norādīto kopējo investīciju apjoms dalīts ar šo noteikumu 3.4. apakšpunktā norādīto jauno vietu skaitu) izglītības iestādes rekonstrukcijas gadījumā (piebūvei vai modulim);

2.2.2. 30 250 euro ar PVN (šo noteikumu 4. punktā norādīto kopējo investīciju apjoms dalīts ar šo noteikumu 3.4. apakšpunktā norādīto jauno vietu skaitu) jaunas izglītības iestādes būvniecības gadījumā.”

Attiecīgi precizējams arī Noteikumu projekts 9.2.1.apakšpunkts.

- 2) **2. variants: Noteikumu projektā paredzēt maksimālo aizņēmuma summu vienas jaunas vietas izveidei pašvaldības PII (izglītības iestādes rekonstrukcijai un jaunas izglītības iestādes būvniecībai) un noteikt, ka atlikusī projekta izmaksu daļa sedzama no pašvaldības budžeta, vienlaikus ievērojot nosacījumu, ka aizņēmuma**

apmērs 2020. gadā un vidējā termiņā nav lielāks par 75 procentiem no pašvaldības kopējām projekta izmaksām un attiecīgi pašvaldības budžeta līdzfinansējums 2020. gadā un vidējā termiņā nav mazāks par 25 procentiem. Tādējādi uz aizņēmumu jaunas PII būvniecībai vai esošas PII paplašināšanai var pretendēt visas pašvaldības, kas no sava budžeta var nodrošināt atbilstošu līdzfinansējumu. Arī šī varianta gadījumā atbilstoši precizējama Noteikumu projekta 2.2. punkta redakcija.

2. Noteikumu projekts paredz investīciju projekta izmaksu dalīšanu attiecināmajās izmaksās un neattiecināmajās izmaksās – tāpat kā to paredz normatīvie akti, kas nosaka Eiropas Savienības (ES) fondu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu, EKII u.c. līdzfinansēto projektu īstenošanas kārtību, bet starp šiem investīciju projektiem un pašvaldību PII infrastruktūras attīstības projektiem, par kuriem ir Noteikumu projekts, ir viena būtiska atšķirība – PII investīciju projekta gadījumā aizņēmums kopā ar aizdevuma procentiem pilnā apmērā noteiktā laika periodā pašvaldībai no sava budžeta būs jāatdod Valsts kasei. Viss pašvaldības PII infrastruktūras attīstības projekts 100% tiks finansēts no pašvaldības budžeta, **līdz ar to neredzam nepieciešamību projekta izmaksas dalīt attiecināmajās un neattiecināmajās**, kas tikai rada papildus administratīvo slogu bez faktiskā ieguvuma. Līdz ar to lūdzam svītrot vai precizēt Noteikumu projekta 5.punktu un 6.punktu.

Piemēram, jaunas pirmsskolas izglītības iestādes atvēršana bez mēbelētām telpām nav iespējama un, atverot lielu PII, mēbeļu iegāde ir finanšu ietilpīga. Objektā iebūvējamās vai uzstādāmās iekārtas un mēbeles nodrošina būvnieks un tas ir iekļauts būvdarbu līgumā.

3. Noteikumu projekts 9.2. punkts kā vienīgo investīciju projektu prioritizēšanas kritēriju atzīst zemākās vietas izveides izmaksas pašvaldības PII, kas ir neatbilstoši valsts plānošanas dokumentos noteiktajām pamatnostādnēm un ilgtspējas attīstības principiem. Ņemot vērā, ka pašvaldībai aizņēmums ir nepieciešams PII infrastruktūras attīstībai (tātad pašvaldības autonomās funkcijas īstenošanai), **ir absurdi izvēlēties atbalstāmos projektus tikai pēc zemākās vietas izveides cenas kritērija**. Daudz svarīgāk būtu, piemēram, vērtēt tādu kritēriju kā bērnu skaits rindā (1,5 gadi – 4 gadi), kuriem konkrētajā pašvaldībā nav pieejama pašvaldības PII, vai rindas uz pašvaldības PII procentuālais samazinājums projekta īstenošanas rezultātā.

Noteikumu projekta 2.1. paredz, ka investīciju projektus var iesniegt pašvaldības, kurām 2019.gada 1.oktobrī bērnu skaits, kuri sasnieguši pusotra gada vecumu un ir rindā uz pašvaldības PII, ir lielāks par 100 bērniem. Mārupes novada pašvaldība rosina mainīt konkrēto kritēriju, to paaugstinot. Pamatojums: pašvaldības, kurām rindā uz pašvaldības PII ir salīdzinoši mazs bērnu skaits, var sadarboties ar privātajām izglītības iestādēm vai meklēt citu risinājumu. Tā kā aizņēmumu kopējais limits pašvaldību PII infrastruktūras attīstībai ir stipri ierobežots, finansējums būtu jānovirza tām pašvaldībām, kurām problēmas ar PII pakalpojuma pieejamību ir tiešām akūtas.

Priekšsēdis

(paraksts*)

Gints Kaminskis

Lāsma Ūbele 29539035
lasma.ubele@lps.lv

*Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.